# PÄIVÄSTÄ TOISEEN

## 23.10.15

**Aurinko nousee**
Helsingissä kello 8.19
ja laskee kello 17.49
Oulussa kello 8.35
ja laskee kello 17.28
Utsjoella kello 8.57
ja laskee kello 16.54

**Päivän sana**
*23.10. Anteeksiantava ja laupias on Herra, hän on kärsivällinen, suuri on hänen hyvyytensä. Herra on hyvä kaikille, hän armahtaa kaikkia luotujaan. Ps. 145:8–9*
*24.10. Te olette maan suola. Mutta jos suola menettää makunsa, millä se saadaan suolaiseksi? Ei se kelpaa enää mihinkään: se heitetään menemään, ja ihmiset tallaavat sen jalkoihinsa. Matt. 5:13*
*25.10. Te olette maailman valo. Ei kaupunki voi pysyä kätkössä, jos se on ylhäällä vuorella. Eikä lamppua, kun se sytytetään, panna vakan alle, vaan lampunjalkaan. Matt. 5:14–15*

**Nimipäiviä**
Tänään perjantaina: Severi
Huomenna lauantaina: YK:n päivä, rukouspäivä, Rasmus, Asmo
Ylihuomenna sunnuntaina: Uskonpuhdistuksen muistopäivä, Sointu

**Mietelause**
*On mahdotonta täysin nauttia toimettomuudesta ellei ole paljon tekemistä.*
*Jerome K. Jerome*

**Lähetä merkkipäiväilmoitus**

Merkkipäiväpalstalla julkaistaan päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä tietoja. Kirjoita viestiin merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, titteli ja kotipaikka sekä merkkipäivän ajankohta ja mahdollinen lyhyt maininta juhlan vietosta. Valokuva voi olla mustavalkoinen tai värillinen. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä.
Lähetä ilmoitus postitse osoitteeseen Maaseudun Tulevaisuus, "Merkkipäivät", PL 440, 00101 Helsinki tai sähköpostilla merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi.

KIRJA

## Kun vaari ei muista

Kirjallisuuden, myös lastenkirjallisuuden, yksi tehtävistä on auttaa kohtaamaan ennakoimattomia asioita, isoja muutoksia.

Muistisairauksista puhutaan paljon aikuisten kesken, mutta miten pieni lapsi käsittää sen, että isovanhempi ei äkkiä osaa tutun pelin sääntöjä, ei muista edes lapsen nimeä?

Vanha kunnon leijonavaari on hellyttävästi kerrottu ja kuvitettu satu tästä ja elämän väistämättömästä kiertokulusta. On tullut aika, jolloin vanha leijonakuningas luovuttaa kruunun pojalleen, kuten tämä aikanaan omalle lapselleen.

Mikä parasta, tämä pieni satu on hyväntuulinen tekemättä muistamatonta naurettavaksi. Siinä on lämmintä hyväksymistä ja kiitollisuutta hyvistä hetkistä, joita Lenni Leijona on vaarinsa kanssa ehtinyt viettää.

Kirja kuvaa eläinyhteisön, jossa vaarin ikätoverit antavat Lennille vinkin. Vaari saattaa muistaa vanhoja asioita. Ja niin tarinaan tulee vaarin nuoruuskujeita. Kuvituksessa voi nähdä symboliikkaa. Kun vaari ensi kerran unohtaa, eläinten paratiisissa nähdään pari touhukasta käärmettä.

**ANELMA JÄRVENPÄÄ-SUMMANEN**
Julia Jarman, Susan Varley: Vanha kunnon leijonavaari. Suom. Raija Rintamäki. 28 sivua. Kustannus-Mäkelä.

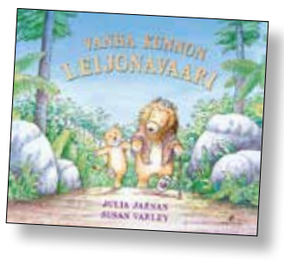


## Tietokirjakisan palkintoehdokkaat valittu

Aikakauslehti Kanavan ja Otavan Kirjasäätiön Kanava-tietokirjatunnustuspalkinnon kymmenen ehdokaskirjaa on valittu.

Ehdokkaat käsittelevät tänä vuonna muiden muassa saamelaiskiistaa, lasten ja nuorten yksinäisyyttä, Suomen somaleita sekä ylidiagnostiikkaa.

Ehdokaskirjojen kirjoittajat ovat Niina Junttila, Markku Kuisma, Veli-Pekka Lehtola, Yusuf M. Mubarak, Eva Nilsson, Niklas Saxén, Iris Pasternack, Touko Perko, Maija Salmi, Ville Similä, Mervi Vuorela, Tuomas Tepora ja Pekka Valtonen. Palkinto on 10 000 euron suuruinen.

Palkinto myönnetään vuoden parhaalle yhteiskunnan, politiikan, historian, kulttuurin tai talouden alan suomalaiselle tietokirjalle. Kymmenen ehdokasta valittiin kaikkiaan 30 kustantajan lähettämien 167 teoksen joukosta. Palkinnon saaja julkistetaan ensi viikon torstaina.

**STT**

## Alajärvellä valitaan vuoden kyläelokuva

Vuoden kyläelokuva valitaan Alajärven Luoma-aholla huomenna lauantaina järjestettävän kyläelokuvafestivaalin yhteydessä.

Lyhytelokuville tarkoitettuun kilpailuun tuli määräaikaan mennessä 22 elokuvaa. Tarjonnassa on katettuna koko Suomi Helsingistä Pelkosenniemelle ja Suomussalmelta Kokkolaan.

Esikatseluraati on valinnut finaaliin viisi lyhytelokuvaa, jotka katsotaan lauantaina yhdessä Luoma-ahon nuorisoseuralla. Lopullisen valinnan voittajasta tekee näyttelijä **Jussi Lampi**.

Kyläelokuvafestivaalin teemana on tänä vuonna näyttelijätyö. Yli 40 elokuvassa näytellyttä Jussi Lampea haastatellaan omasta urastaan.

Lisäksi tapahtumassa muistellaan Luoma-aholta syntyisin olevia näyttelijöitä. Heistä tunnetuin on **Inkeri Luoma-aho**, joka aloitti näyttämöuransa vuonna 1955 Kansanteatterissa Helsingissä ja jatkoi Riihimäen ja Rauman teattereihin.

Persoonat, perinne ja maaseudun moninainen elämä iloineen ja suruineen nähdään myös finalistielokuvissa.

Helsinkiläisen **Anniina Joensalon** Pakolaisessa kohtaa kaksi erilaista ihmistä, nykyajan päivänsäde ja menninkäinen.

**Manu Kerolan** Sotavangin tarinassa on kälviläisestä paikallishistoriasta rakennettu road movie.

**Eero Peltoniemi** on tehnyt henkilökuvan kauhavalaisesta Irja Pollarista.

**Manar Amalin** lähettämässä runokoosteessa Keltaista ja Harmaata ovat elämän kirjon tulkitsijoina runojen kirjoittajat itse.

**Tiina Heinänen** lähetti Pelkosenniemeltä useita kyläelokuvia, joista finaaliin valittiin Suvannon kyläesittely.

Ohjelma ja lisätiedot löytyvät tapahtuman kotisivulta *kylaelokuva.fi*. Festivaali käynnistyy lauantaina iltapäivällä kello 15 ja sinne on vapaa pääsy.

**MAIKKI KULMALA**

MARKKU VUORIKARI

Lapset kuuntelivat keskittyneesti messujen Tarinalaaksossa luettuja kertomuksia. Aleksi Seppälä lukemassa lapsille Harry Potterin Viisastenkiveä.

# Lapset ja Venäjä pääsivät kirjamessujen keskiöön

Helsingin kirjamessujen tämän vuoden teemamaa on Venäjä. Lapset puolestaan ovat tulevaisuuden lukijoita.

Venäjällä on kirjamessujen teemamaana näyttävä yhteisosasto. Useat messuilla mukana olevista yli 30 venäläiskirjailijasta osallistuvat keskusteluihin joko omista teoksistaan tai venäläisen kirjallisuuden ajankohtaisista ilmiöistä.

Lapset ja nuoret puolestaan ovat kahtena ensimmäisenä päivänä näkyvä osa messuyleisöä, sillä 5.–10.-luokkalaisille, lukiolaisille ja ammattikoulujen oppilaille on jaettu 8 000 pääsylippua. He ratkovat messuilla omaa Suunnista kirjaan -ohjelmaansa.

Messujen avajaisissa puhunut kirjailija **Laila Hirvisaari**, jonka aloitteesta kuluva vuosi 2015 on nimetty Kirjan vuodeksi, nostaa niin ikään lapset tärkeään asemaan kirjallisuuden kuluttajina.

Hirvisaari kertoi huomanneensa, että myös messuilla lastenkirjallisuus on entistä näkyvämmin esillä.

"Viime aikojen parhaita uutisia on ollut, että lastenkirjojen myynti on kasvanut", hän totesi.

Erittäin tärkeänä Hirvisaari pitää, että lapsille luetaan.

"Lukekaa lapsille, hankkikaa heille kirjoja tai lainatkaa kirjastoista, se antaa heille parhaat mahdolliset eväät elämään", Hirvisaari kannusti.

Hirvisaari muistutti myös kirja-alan murroksesta, joka on seurausta ihmisten ajankäytön muuttumisesta. Kirjan vuoden yksi keskeisistä tehtävistä on nostaa lukemisharrastusta.

"Lukemisen merkitys ymmärretään ja sen puolesta ollaan valmiita taistelemaan. Toivoin, että tänä vuonna yhteishenkeä löytyy ja toiveeni on toteutunut", hän kiitti Kirjan vuoden sanomaa eteenpäin vieneitä.

"Toivottavasti yhteistoiminnan henki jää elämään, sillä lukemisen puolestapuhujia tarvitaan jatkossakin", Hirvisaari sanoi.

### Lastenkirjainstituutille tunnustusta

Rakkaudesta kirjaan -tunnustuspalkinnon sai tänä vuonna Lastenkirjainstituutti.

Suomen Messusäätiön palkinnolla annetaan tunnustusta merkittävästä työstä, jota Lastenkirjainstituutti on tehnyt pitkäjänteisesti lasten ja nuorten lukemisen edistämiseksi.

Tampereella toimiva, vuonna 1978 perustettu Lastenkirjainstituutti on valtakunnallinen kulttuurilaitos. Instituutilla on erikoiskirjasto, oma lehti Onnimanni ja tietopalvelu.

Instituutti järjestää näyttelyitä, lastentapahtumia ja seminaareja sekä opastaa vanhempia lasten ja nuorten lukemiseen liittyvissä asioissa.

### Myös keräilijöiden tapahtuma

Kirjamessujen yhteydessä myös keräilijät kohtaavat omat kiinnostuksen kohteensa.

Sekä antikvaarisilla kirjamessuilla että postimerkkimessuilla on hyvin samantapainen tunnelma.

"Kortit ovat suosittuja. Varsinkin paikkakuntakortteja haetaan, koska kotiseutu kiinnostaa", linjaa postimerkkimessujen suosikkikohteita **Sami Pennanen** Käpylän Merkki Oy:stä.

Pennasen mukaan keräilijöitä kiinnostavat myös suomalaiset rahat: setelit ja kolikot.

"Ja perinteiset postimerkit, tottakai."

"Kokoelmiin täydennyksien etsiminen on tarkkaa hommaa, kun katsotaan, mitä uutta edelliseen vuoteen verrattuna on tullut. He myös kysyvät täydennyksiä kokoelmiinsa, ihan samalla lailla kuin kirjojen keräilijätkin", Pennanen sanoo.

**MAIKKI KULMALA**

Kirjamessut, Antikvaariset Kirjamessut, Postimerkkimessut ja Viini, ruoka ja hyvä elämä -tapahtuma Helsingin messukeskuksessa. Avoinna pe klo 10–20 ja la–su klo 10–18.

Kirjailija Laila Hirvisaari kannustaa lukemaan lapsille ja hankkimaan heille kirjoja.

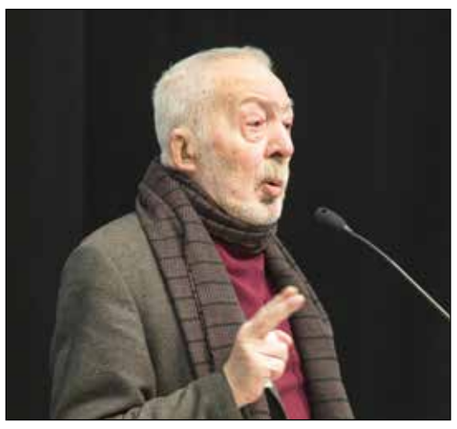

Venäjän tervehdyksen messuille toi kirjailija Andrei Bitov.

Kirjamessuilla on tarjolla lukemista laidsta laitaan.

Ihmiset tykkäävät hypistellä kirjoja, sanoo kustantaja Pauli Leimio.

## Pieni kustantamo syntyi Sysmässä

Kustannusalalla pitkään toiminut kauppaneuvos **Pauli Leimio** ei ole malttanut eläkevuosinaankaan irrottautua kustantamisen maailmasta.

Hän hankki aikoinaan vapaa-ajanasunnon Sysmästä. Paikkakunnalle perustettiin Sysmän kirjakylä vuonna 1997. Sen yhteydessä mietittiin myös kustannustoiminnan aloittamista.

Leimio kertoo tuolloin todenneensa, että kustantaminen onnistuu yhdistyspohjalta, mutta helpompi on toimia yhtiönä. Niin syntyi Sysmän Kirjakylä Oy vuonna 1999.

"Ensimmäinen kirja oli Sydämessä Sysmä. Seuraavana vuonna ilmestyi kesäsysmäläisen pakinoitsija Pirkko Kolben Piin parhaat", Leimio kertoo.

Tähän mennessä 47 osakkaan pieni kustantamo on julkaissut jo 24 teosta. Alkuaikoina teosten aihepiiri löytyi Sysmästä ja lähiympäristöstä, mutta uusimmissa on laajennettu jo kansainvälisille kentille.

Kustantamon tuoreimmat julkaisut ovat Sirkka Lassilan matka- ja historiateos Reinin kultaa sekä Markku Lepistön kirja Päijänteen erakosta Toivo Pylväläisestä.

"Vaikka Sysmä on hirveän vireä runsaan 4 000 asukkaan pitäjä, on ollut pakko laajentaa aluetta", Laimio sanoo.

Ensimmäinen Sysmän ulkopuolelle poikkeaminen tapahtui 2008, jolloin oli kulunut 100 vuotta Mika Waltarin syntymästä. Tuolloin julkaistiin kirja Mika Waltarin Hartola Pornainen ja sota.

Kirjamessuilla sysmäläinen kustantamo on käytännön syistä.

"Aina vaan pienen kirjankustantajan on vaikea saada kirjoja tarjolle kauppoihin, ja niin on, että ihmiset haluavat hypistellä kirjoja", Laimio sanoo.

Sysmässä kirja on pinnalla monella tavalla. Kunnalla on kirjailijaresidenssi Villa Sarkia, johon Nuoren Voiman liitto valitsee vierailevat stipendiaatit.

"Tähän mennessä heitä on ollut jo lähemmäs sata", Laimio mainitsee.

Kirjakyläyhdistys kuuluu kansainväliseen kirjakylien yhteisöön ja järjestää vuosittain kirjakyläpäivät ja kirjojen yön.

**MAIKKI KULMALA**